

Agnas og ljósið

Bókadeild Føroya Lærarafelags gevur út barnabókina Agnas og ljósið eftir Bo. R. Hamberg

Alla halgannadag fara Agnas, pápin og stóri-beiggi hennara Martin í kirkjugarðin at tendra ljós á grøvini hjá mammuni, sum doyði fyri nøkrum árum síðani. Tað er lognar-árveður, og pápin fær eld í við fyrsta svávuþspinninum. Og tá siggjast gravsteinurin, rósan, navnini og árstoluni. Ljósið fer at brenna í fimm dagar. Agnas ger av at fara á grøvina og tendra ljós hvønn fimta dag til nýggj-árs. Men hvørja ferð, hon kemur hagar við ljósinum, hevur onkur annar verið har undan henni og sett eitt nýtt ljós á grøvina. Hvør kann tað vera? Men við hvørt gloymir Agnas

nestan ljósið. Tað kemur av Douglasi, dronginum, hon er vordin góð við.

Bókin snýr seg um sterkar kenslur, sorg og lívsgleði. Høvundurin skivir inniliga og áhugaður um verulig menniskju og um, hvussu tey arbeida seg igjøgnum sorg. Í bókini er humor, álvarsemi, veruleiki og hugflog. Ein perla av eini bók at lesa fyri bæði stórum og smáum. Bo R. Hamberg fekk Astrid Lindgren virðislønina 1998.

Jákup í Skemmuni hevur týtt Agnas og ljósið. Bókin er 130 síður heft. Repro-Z hevur staðið fyri prentgerðini. Einars Offsett hevur prentað bókina, og Helge Justinussen hevur heft bókina. Bókin kostar 115 krónur.

Lat meg fyrst tann gullringin sjá, síðan skal eg tær sova hjá

Vit kenna øll søguna um svínadreingin.

Prinsessan mussar svínadreingin, meðan ternurnar standauttanum og telja mussurnar.

Kongurin kemur fram á tey, og hann verður í øðini. Prinsessan umber seg fyri pápanum og sigur, at hon mussar ikki, tí hon er góð við svínadreingin, men tí at friari hava eina gjörda leiku, sum hann hevur lovað henni afturfyr.

Tað hugar ikki kongi.

Tað er nógv verri, sigur hann.

Hvøði hon verði góð við svínadreingin, so kundi tað

so verið.

Søgan kom í høvðið á mær, tá ið eg las endan á viðmerkingini hjá Regini Eikholm: Hvar hevur vanligi føroyingurin størst persónligt frælsi - innanfyri ella utanfyri ríkisfelagsskapin? Í Sosialinum leygardagin Regin er dyggur kvæðakennari og skipari.

Tí er tað so sjálvsagt hjá honum, at hann tekur til eina kvæðamynd.

Honum hugar ikki „loysingarevin-týrini“, sum hann niðrandi kallar frælsis-streban føroyinga, og tekur til ørindið í Torkils døtrunum: „Lat meg fyrst tann gullringin sjá, síðan skal eg tær sova hjá“.

Eg sigi sum kongurin í søguni um svínadreingin: At lova seg burtur fyri gull og skart og skreyt ella tilgjørt ónyttufjas, tað er tað ringasta. Hævði tað so av illum verði av kærlleika.

Pauli Nielsen

Marknaðurin økist í útlandum

– Tað vísir seg nú, at marknaðurin í útlandum fyri snellum og línuspølum er í øking, og tí royna vit at vera við á stóru fiskivinnuframsýningunum uttanlands, sigur Jákup Joensen, stjóri í Oilwind í Miðvági

ÓLAVUR Í BEITI

Fyrr í mánaðinum var fiskivinnuframsýningin Dan-Fish í Alborg í Danmark, og tann 18. november verður kanska tann størsta fiskivinnuframsýningin av øllum í Seattle, har útgerð og reidskapur til fiskivinnuna verður sýndur fram úr flest øllum londum í heiminum. At vera við á hesum framsýningum metir stjóri í Oilwind í Miðvági, Jákup Joensen, at hava alstóran týðning, og atlanin er tí eisini at fara yvir til Seattle í komandi mánað.

Oilwind var eisini við á Dan-Fish framsýningini í Alborg, og tó at Jákup Joensen ikki vil upplýsa í krónum og oyrum, hvat spurdist burtúr framsýningini, so er hann sera væl nøgdur við framsýningina og stóra áhugan millum tey vitjandi. Kappingin er sera hørd á økinum, sigur Jákup Joensen, og tí er eisini neyðugt at vera við og vísa fram bæði reidskap og útgerð annars sum vit framleida.

Fyri vanbýti

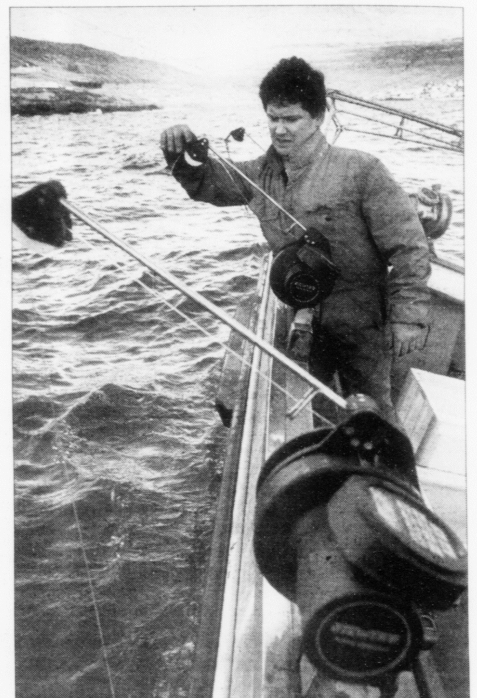
– Tað vísir seg nú, at markna-

ðurin í útlandum fyri snellum og línuspølum er sera áhugaverdur, og hetta kom eisini fram á framsýningini í Alborg. Men eisini í eitt nú Alaska er sölun økt av snellum og línuspølum, tí politiskar avgerðir eru tiknar, so húkurin hevur fingið betri umstøður har yviri, sigur Jákup Joensen.

Mótvegis í stóru londunum, har húkurin stóðugt vinnur fram, so vísir Jákup Joensen á, at umstøðurnar hjá útróðrarflotanum í Føroyum hava haraftur imóti verið fyri vanbýti. Ein orsök er m. a. at stóru skipini sleppa at royna ov nær landi, og politiskt eru skipanir settar í verk, sum gera tað sera torført at vera útróðrarmaður í Føroyum í dag.

Í mun til í øðrum londum, har politiski viljin er at verja og menna henda part av fiskivinnuni, legur stjóri í Oilwind aftrat.

– Tað vísir seg nú, at marknaðurin í útlandum fyri snellum og línuspølum er sera áhugaverdur, sigur Jákup Joensen, stjóri á Oilwind í Miðvági

Eydnuhjól, móta-show og mangt annað í Ítróttarhøllini á Giljanesi

Í morgin, sunnudagin, verður tað árliga tiltakið hjá Sandavágs Ítróttarfelag í Ítróttarhøllini á Giljanesi.

Sum vanligt verður nógv áhugavert á skránni. Millum annað verður framsýning av ítróttarmyndum hjá

SÍF. Myndirnar, sum vera at siggja, eru heilt frá stovnanini fram til dagin í dag.

Byrjað verður klokkan 16.00 við móta-showið. Aftaná verður eydnuhjól við nógvum góðum vinn-

ingum. Eisini verður køk-utomtola, fiskibrunnur, bóltkast og matsøla á skránni.

Klokkan 18.00 syngur Magni Christiansen.

Aftur í ár verður „Vága vakrasta kaka“ kapping.

Vinnarin verður funnin klokkan 22.00.

At enda vera køkurnar seldar á uppboðssølu.

Sandavágs Ítróttarfelag gleðir seg til at siggja nógv fólk í høllini.

Tilfeingi

Tvey orðaskifti eru fyri í føroyskum politikki í løtuni, nevniliga endurnýggjan av fiskiflotanum og fyrsta útjóðingarmáfarið fyri eina møgulega komandi ojluvinnu. Bæði snúgva seg um umsiting av tilfeingi — náttúruvirkidom — samfelagsins, men stórt glopp er allikavæl ímillum hvussu hesir báðir spurningar verða umrøddir í miðlunum.

Spurningurin um hvussu olja og gass í undirgrundini skal útvinast, um tað finst, byggir á grundsjónarmiðið at hetta tilfeingi er samfelagsog. Rætturin til at útvinna hetta tilfeingi verður útlutað í einum útjóðingarmáfari, har tann sum hevur viljan og førleikan til at gera nýttu burtur úr hesum møguleikum, kann fáa rættin í friari kapping við onnur áhugaði. Teyttirnar eru vanliga givnar frammanundan, so og so nógv í skatti, avgjöldum, umframt onnur krónur sum skulu uppgávast — og gjaldast fyri.

Men líka væl sum olja og gass er fiskur í havinum kring Føroyar eitt felags til-

feingi. Rætturin til at útvinna hetta tilfeingi liggur tó hjá einstøkum følogum og skipum í fiskivinnuni, sum hava fingið hesi rættindi út frá søguligum fortreytum ella á annan hátt, ofta fyri langari tíð síðan. Frá vinnuni er tað so nú komið fram, at hon ikki sjálf megnar at fígga endurnýggjan av skipafloktanum, og at landskassin sostætt skal veita stuðul til hesa uppgávu.

Tað er ikki fyrstu ferð; spurningurin um almennan stuðul til endurnýggjan av skipafloktanum var longu frammí í fímti árunum, og fleiri ferðir síðani tað. Og spurningurin vil koma upp aftur so leingi vinnan ikki kann bera seg sjálva, herundir eisini at gjalda fyri endurnýggjan av framleiðslutólunum.

Sjálvandi loysir tað seg fíggarliga at reka fiskivinnu; um so ikki var, skuldi flotin verið lagdur beinanvegin. Men tað krevur tveir røttu framleiðslutólini — herundir skip — til uppgávuna. Politiska valdið skal, fyri at henda og aðrar

vinnur skulu kunna bera seg, tryggja eitt hóskað kostnaðarstøði, t.v.s. at lónarlag, skattir, avgjöld og líknandi eru á jøvnum føti við grannalondini.

Tað nyttar ikki at lata landskassin halda lív í eina ótíðarhóskandi vinnu við tilskotum, bilgum lánun ella øðrum sersømdum. Einasta økonomiskt og demokratiskt rætt loysnin er — sum í oljувinnuni — at lata teir, sum hava viljan og førleikan at gera nýttu burtur úr felags tilfeinginum, fáa uppgávuna. Og skulu øll hava líka møguleika fyri at vinna sær henda rættin, má rætturin til at fiska undir Føroyum vinnast gjøgnum útjóðingarmáfur, sum fyri oljувinnuna. At selja rættin til at útvinna hetta tilfeingi, heldur enn at lata stuðul til tað. Tann sum kann lúka tær givnu treytirnar og kann gjalda mest fyri fiskirættindini, eigur eisini at fáa rættin. Hervið fær samfelagið størst møgulegan ágóða av tilfeinginum.

Fiskivinnan kann ikki endurnýggja seg sjálva so leingi bara møguleikin fyri almennun

stuðuli er til staðar; tí tann sum uttan stuðul setir pengar í skip — og tað eru tað hóast alt nakrir sum gera — má rokna við at hava nýtt seg sjálfan fyri eina týðandi upphædd, men aðrir kunnu fáa fyri einki. So í tí stóðu er tann einasta økonomiskt rættta hugsanin at bíða til næsti stuðulsblokkurin kemur.

Eitthvørt umskifti í einari vinnu krevur at onkur fer burturúr og aðrir koma framat. Soleiðis hevur tað altíð verið, eisini í øðrum londum og í øðrum vinnum. Landbóndadurin í ES er eitt gott dømi um eina vinnu sum himprast við at skulu í gjøgnum tær neyðugu broytingarnar. Men tær koma altíð, antin so ella so. Fyri fiskivinnuna vil eitt umskifti eisini krevja síni offur — onkur vil óivað missa arbeiði. Og tað er sjálvandi ein spurningur sum krevur eitt orðaskifti — eitt socialpolitiskt orðaskifti væl at merkja, ikki vinnupolitiskt.

Jóannes Kjølbro
Esbjerg